

(א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים (ג) וַיְבָרֵךְ אֶת הָאָרֶץ (ד) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (ה) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (ו) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (ז) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (ח) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (ט) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (י) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (יא) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (יב) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (יג) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (יד) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (טו) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (טז) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (יז) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (יח) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (יט) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כ) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כא) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כב) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כג) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כד) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כה) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כו) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כז) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כח) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כט) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (ל)

וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לא) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לב) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לג) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לד) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לה) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לו) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לז) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לח) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לט) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לע)

וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לע) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לס) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לט) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לע)

וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לע) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לס) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לט) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לע)

וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לע) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לס) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לט) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לע)

וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לע) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לס) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לט) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לע)

(א) בַּיּוֹם הַהוּא עָשָׂה אֱלֹהִים (ב) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (ג) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (ד) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (ה) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (ו) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (ז) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (ח) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (ט) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (י) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (יא) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (יב) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (יג) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (יד) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (טו) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (טז) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (יז) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (יח) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (יט) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כ)

וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כ) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כא) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כב) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כג) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כד) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כה) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כו) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כז) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כח) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כט) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (ל)

וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (ל) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לא) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לב) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לג) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לד) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לה) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לו) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לז) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לח) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לט) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לע)

וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לע) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לס) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לט) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לע) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לס) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לט) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לע) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לס) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לט) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לע) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לס) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לט) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לע)

וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לע) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לס) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לט) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לע)

וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לע) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לס) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לט) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לע)

וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לע) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לס) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לט) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לע) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לס) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לט) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לע) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לס) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לט) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לע)

וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לע) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לס) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לט) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לע)

וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לע) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לס) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לט) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (לע)

בְּיוֹם הַהוּא עָשָׂה אֱלֹהִים (א) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (ב) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (ג) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (ד) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (ה) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (ו) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (ז) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (ח) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (ט) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (י) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (יא) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (יב) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (יג) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (יד) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (טו) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (טז) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (יז) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (יח) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (יט) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כ)

וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כ) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כא) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כב) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כג) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כד) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כה) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כו) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כז) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כח) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (כט) וַיִּבְרָךְ אֶת הָאָרֶץ (ל)

שלשה שאכלו פרק שביעי ברכות

לאסווי קטן פורה. שאין מדקדקין בו אם בא לכלל שנים או לאו. ומה הן שנים י"ג שנים ויום אחד: **עולל**. גג (א): **מקניה**. מקן שלו מקטנותו: **בוזין**. דלעת. ואית דגרסי מקטפיה וקטף הוא שרף האלין כלומר משעה שהוא חונט ויוצא מתוך השרף ייכר אם יהיה טוב: ואיבו פכר.

רבי זירא שהיה קובץ (י) ומתחרט על שלא שאל על השעה כבר דילמא רובא דמנכר שפיר צעין דליכול דגן ואי צעי מיניה ששה לא היה ממיר: **ינאי מלכא**. ממלכי בית חשמונאי היה והרג חכמי ישראל שבאו לפסלו מן הכהונה במסכת קידושין (דף טו.א): **פלפלה ותרוממן**. ספייה דקרא מתבדך כי מתבוקה: **היכי אכריך**.

ולא הנייתי אומר נבדך שאכל ינאי וחציריו משלו בתמיה: **שמעון בן שטח דעבד**. צריך להוילאם ידי חובתם שבציל כוס אחד ששמה: **לגרמיה הוא דעבד**. אין אדם מודה לו: **עד שיאכל כוים דגן**. ומני אכל כוית דגן מיהא מפיק אף על גב דכוית דגן שיעורא דרצנן הוא כדאמר בפרק מי שמתו (לעיל דף כ:): מיהו כיון דמייחייב מדרצנן מחוייב בדבר קרינן ציה ומויליא רביס ידי חובתן. וא"ת תקטף שהגיע לחינוך הא לא אמר הכי "ג'הואל אפי' מדרצנן

לא מייחייב דעליה דאכזה הוא דרמי לחנוכיה. ובעל הי"ג פסק דוקא דאכלו איניהו כוית או כצילה דכוותיה אכל אכלו ושצעו לא מפיק ואי אפשר להעמידה דהא ינאי וחציריו שטחו ושצעו ואפקיניהו שמעון בן שטח ואע"ג דלגרמיה הוא דעבד טעמא משום דלא אכל כוית דגן הא אכל כוית דגן הכי נמי: וצנצנא

תחבקנה אומר לה קא חזית דלא מקבל מרות יהבו ליה כסא לברוכי אומר היכי אבריך ברוך שאכל ינאי וחביריו משלו שתייה לההוא כסא יהבו ליה כסא אחרינא ובריך א"ר אבא בריה דרבי חייא בר אבא (א"ר יוחנן) שמעון בן שטח (ד)דעבד לגרמיה הוא דעבד דהכי אומר ר' חייא בר אבא אר"י לעולם אינו מוציא את הרבים ידי חובתן עד שיאכל כוית דגן (ט) מיתיבי רשב"ג אומר עלה והסיב עמהם יאפילו לא מבל עמהם אלא בציור ולא אכל עמהם אלא ג'וגורת אחת מצטרף אצטרופי מצטרף אבל י'להוציא את הרבים ידי חובתן עד שיאכל כוית דגן איתמר נמי אומר רב חנא בר יהודה משמיה דרבא אפי' מבל

דמנהג טעות הוא דכי היכי דאמר אטו ארון גברא הוא הי"ג אטו חומש גברא הוא ועוד הא דקאמר קטן מאטרף היינו אפי' צלל חומש ועוד דלא חזינן בשום דוכתא דמנהי אלא בעובדא דעבור השנה כשעלין בעליה בפרקי דרבי אליעזר (פ"ח) דקאמר בשלשה מעבדין את השנה ר' אליעזר אומר בעשרה ואם נתמעטו מציאין ספר תורה ועושין עגולה וכו' ואין מוכיז שם שיהא הקטן אוחז הס"ת והתם נמי לא קאמר אלא ספר תורה העשוי בגליון אצל חומשין שלנו לא ומיהו קאמר צירושלמי א"ר יוסא (י) ומנין אכלית עם ר' חלפתא אבא ועם ר' חנינא צר סרסי חצירי ולא מומנין עולאי עד שהצחתי שתי שערות ומשם משמע דלהטריך לזומו לא עבדין עובדא עד שצינא שתי שערות הא לתפלה עבדי ומתוך ירושלמי זה פי' ר"י דאין עושין קטן סניף לעשרה לא לתפלה ולא לצרפת המזון וגם היה אומר ר"י שגם רצינו תם עמלו לא היה נוהג לעשותן כן לעשות קטן סניף לעשרה ולא עשה מעשה והלכך אפי' חומש צידו לא מהני כדפרישונו כיון דלא אהני קטן לצדו גם חומש צידו לא אהני ומיהו (י) קטן פורה ויודע למי מצרכין משמע שמצרכין עליו גם בשלשה כצרייתא וליכא מאן דפליג וזה לשון רבינו פסוקא מנסקא דמלתא אין עושין קטן סניף לעשרה לזומו ולתפלה ועלשמה עד שצינא שתי שערות כעובדא דר' יוסי צרבי חלפתא צירושלמי והא דלמרינן צירושלמי קטן וס"ת עושין אומר ר"י דגרס התם קטן לס"ת כלומר סניף לקיאלת התורה קאמר ודוקא התם כדאייתא בצמיגה (פ"ג דף כג.) דקטן עולה למנין שצעה דקאמר הכל עוליג למנין שצעה אפי' קטן אפי' אשה אי לא הוה משום כבוד לצור אצל לשאר דברים לא ואפי' אם אשכחן בשום דוכתא דקטן [וחומש מאטרף] אפי' לתפלה היינו דוקא העשוי בגליון אצל חומשין שלנו לא ולפי' ר"ת חומש אינו מועיל כלל ציד קטן אצל קטן לחוד הוי סניף אצל תרי לא כדקאמר גצי עובדא דר' אליעזר ור"ת פי' דההיא דירושלמי דרבי יוסי צר' חלפתא דוקא בשלשה מיירי: **אב"י** ורבא הוו יתבי וכו'. ואם תאמר היכי דמי אי הוו קטנים פורחים מאי רבותא הוה צהו שהציעו כלפי מעלה אלא נריך לומר דהאי לאו לאזמוני עלייהו קא מנסי להו כי היו קטנים טובא אלא לנסותיניהו קא עביד שהיה צהם ציניה: **תשעה** שאבא'ו דגן ואחד ירק מצטרפיין. והכי הלכתא שאחד שאכל ירק או שמה כוס יין מאטרף ואפילו נבדך שאכלנו יכולין לומר שהרי שמה בכלל אכילה יש שרויסי לומר דהיינו דוקא לזומו עשרה אצל לשלשה לא מאטרפי דהרי לעיל נמי מחמירין טפי בצירוף שלשה מעשרה ומיהו צירושלמי תני שנים שאכלו פת ואחד ירק מומנין וכן פסק ר"י בתוספתו והשר מקווי מפרש דאין הלכה כאותה צרייתא דירושלמי חדא שהרי מסיק עלה התם מתני' כרצן שמעון בן גמליאל כלומר ורצנן פליגי דלא מאטרפי ואין הלכה כיחיד ועוד דא"כ קשה דרבי יוחנן אדר' יוחנן דהכא א"ר יוחנן דלעולם אינו מוציא עד שיאכל כוית דגן הא מאטרף שפיר אפי' לא טעם אלא שמה כעובדא דר"ש בן שטח וצירושלמי קא"ר יוחנן לעולם אין מומנין עד שיאכל כוית ומשמע אפי' י מאטרף אלא ש"מ כאן לעשרה וצירושלמי איירי בזומו שלשה ולהשלים לעשרה אפי' איכא שנים ושלשה ששתו מאטרפיין ושמה בכלל אכילה ולא קפדינן אלא ארובא דמיינכר: **עד** שיאבא' בוית דגן. משמע שאם אכל כוית דגן שיכול להוציא אף אחרים שאכלו על השובע ותימה והרי כוית אינו חייב אלא מדרצנן והיכי אחי דרצנן ופטרי דאורייתא דהא אמרינן בפרק מי שמתו (ד' כ:): תבא מנארה למי שאשמו וצניו מצרכים לו ולא מני לאוקומי [הא] דשרו לקטן שיכול להוציא אציו אלא דאכלל אציו כוית דחמי קטן דרצנן שהגיע לחינוך ופטרי אציו שאינו חייב אלא מדרצנן הא אם אכל אציו כדי שציעה אינו יכול לפטרו ופרש"י דמחויב דרצנן מחויב קרינן ציה אצל קטן

כדמפרש באותו המעשה ק"י מצאו להם פתח היה לו לומר פלגא מירידי כלומר מתורתו והוראתו וזהו צד התירוק שלו וכבר שאלו המלך בשביל הדבר הזה והחזיר לו תשובה בזה הענין כדאמרינן (שם) אתא עאל יתבי בין מלכא למלכתא אמר ליה אפילית כי אמר ליה לא אפילית כך את מן מומנך ואנא מן אורייתא דכתובי (תהלות ז) כי בצל החכמה בצל הכסף:

לאתויי קטן פורה. ולית הלכתא ככל הני שמעתתא אלא כי הא (ב) דאמר רב נחמן א"קטן היודע למי מצרכין מומנין עליו אביי רבא הוו יתבי קמיה דרבה אמר להו רבה למי מצרכין אמרי ליה לרחמנא ורחמנא היכא יתיב רבא אחוי לשמי מללא אביי נפק לברא אחוי כלפי שמויא אמר להו רבה תרוויכו רבנן הויתו היינו דאמרי אינשי (ג) בוצין בוצין מקטפיה ידיע: א"ר יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב יתשעה אכלו דגן ואחד אכל ירק מצטרפיין א"ר זירא בעאי מיניה מרב יהודה שמנה מהו שבעה מהו ג'א"ל לא שנא ששה (ה) (א) ודאי לא מוביעיא לי א"ל רבי ירמיה שפיר עבדת דלא איבעיא לך התם טעמא מאי משום דאיכא רובא הכא נמי איכא רובא ואיהו סבר (ד)רובא דמינכר בעינן. ינאי מלכא ומלכתא כריכו ריפתא בהדי הדדי ומדקמל להו לרבנן לא הוה ליה איניש לברוכי להו אמר לה דלבייתהו מאן יהיב לן גברא (ו)דמברך לן אמרה ליה אשתבע לי דאי מיייתנא לך גברא דלא מצערת ליה אשתבע לה אייתיתיה לשמעון בן שטח אחוה אותביה בין ידידה לדידה אמר ליה חזית כמה יקרא עבדינא לך אומר ליה לאו את קא מוקרת לי אלא אורייתא היא דמוקרא לי דכתביב יסלסלה ותרוממן (ז)תכבדך כי תבנהג טעות הוא דכי היכי דאמר אטו ארון גברא הוא הי"ג אטו חומש גברא הוא ועוד הא דקאמר קטן מאטרף היינו אפי' צלל חומש ועוד דלא חזינן בשום דוכתא דמנהי אלא בעובדא דעבור השנה כשעלין בעליה בפרקי דרבי אליעזר (פ"ח) דקאמר בשלשה מעבדין את השנה ר' אליעזר אומר בעשרה ואם נתמעטו מציאין ספר תורה ועושין עגולה וכו' ואין מוכיז שם שיהא הקטן אוחז הס"ת והתם נמי לא קאמר אלא ספר תורה העשוי בגליון אצל חומשין שלנו לא ומיהו קאמר צירושלמי א"ר יוסא (י) ומנין אכלית עם ר' חלפתא אבא ועם ר' חנינא צר סרסי חצירי ולא מומנין עולאי עד שהצחתי שתי שערות ומשם משמע דלהטריך לזומו לא עבדין עובדא עד שצינא שתי שערות הא לתפלה עבדי ומתוך ירושלמי זה פי' ר"י דאין עושין קטן סניף לעשרה לא לתפלה ולא לצרפת המזון וגם היה אומר ר"י שגם רצינו תם עמלו לא היה נוהג לעשותן כן לעשות קטן סניף לעשרה ולא עשה מעשה והלכך אפי' חומש צידו לא מהני כדפרישונו כיון דלא אהני קטן לצדו גם חומש צידו לא אהני ומיהו (י) קטן פורה ויודע למי מצרכין משמע שמצרכין עליו גם בשלשה כצרייתא וליכא מאן דפליג וזה לשון רבינו פסוקא מנסקא דמלתא אין עושין קטן סניף לעשרה לזומו ולתפלה ועלשמה עד שצינא שתי שערות כעובדא דר' יוסי צרבי חלפתא צירושלמי והא דלמרינן צירושלמי קטן וס"ת עושין אומר ר"י דגרס התם קטן לס"ת כלומר סניף לקיאלת התורה קאמר ודוקא התם כדאייתא בצמיגה (פ"ג דף כג.) דקטן עולה למנין שצעה דקאמר הכל עוליג למנין שצעה אפי' קטן אפי' אשה אי לא הוה משום כבוד לצור אצל לשאר דברים לא ואפי' אם אשכחן בשום דוכתא דקטן [וחומש מאטרף] אפי' לתפלה היינו דוקא העשוי בגליון אצל חומשין שלנו לא ולפי' ר"ת חומש אינו מועיל כלל ציד קטן אצל קטן לחוד הוי סניף אצל תרי לא כדקאמר גצי עובדא דר' אליעזר ור"ת פי' דההיא דירושלמי דרבי יוסי צר' חלפתא דוקא בשלשה מיירי: **אב"י** ורבא הוו יתבי וכו'. ואם תאמר היכי דמי אי הוו קטנים פורחים מאי רבותא הוה צהו שהציעו כלפי מעלה אלא נריך לומר דהאי לאו לאזמוני עלייהו קא מנסי להו כי היו קטנים טובא אלא לנסותיניהו קא עביד שהיה צהם ציניה: **תשעה** שאבא'ו דגן ואחד ירק מצטרפיין. והכי הלכתא שאחד שאכל ירק או שמה כוס יין מאטרף ואפילו נבדך שאכלנו יכולין לומר שהרי שמה בכלל אכילה יש שרויסי לומר דהיינו דוקא לזומו עשרה אצל לשלשה לא מאטרפי דהרי לעיל נמי מחמירין טפי בצירוף שלשה מעשרה ומיהו צירושלמי תני שנים שאכלו פת ואחד ירק מומנין וכן פסק ר"י בתוספתו והשר מקווי מפרש דאין הלכה כאותה צרייתא דירושלמי חדא שהרי מסיק עלה התם מתני' כרצן שמעון בן גמליאל כלומר ורצנן פליגי דלא מאטרפי ואין הלכה כיחיד ועוד דא"כ קשה דרבי יוחנן אדר' יוחנן דהכא א"ר יוחנן דלעולם אינו מוציא עד שיאכל כוית דגן הא מאטרף שפיר אפי' לא טעם אלא שמה כעובדא דר"ש בן שטח וצירושלמי קא"ר יוחנן לעולם אין מומנין עד שיאכל כוית ומשמע אפי' י מאטרף אלא ש"מ כאן לעשרה וצירושלמי איירי בזומו שלשה ולהשלים לעשרה אפי' איכא שנים ושלשה ששתו מאטרפיין ושמה בכלל אכילה ולא קפדינן אלא ארובא דמיינכר: **עד** שיאבא' בוית דגן. משמע שאם אכל כוית דגן שיכול להוציא אף אחרים שאכלו על השובע ותימה והרי כוית אינו חייב אלא מדרצנן והיכי אחי דרצנן ופטרי דאורייתא דהא אמרינן בפרק מי שמתו (ד' כ:): תבא מנארה למי שאשמו וצניו מצרכים לו ולא מני לאוקומי [הא] דשרו לקטן שיכול להוציא אציו אלא דאכלל אציו כוית דחמי קטן דרצנן שהגיע לחינוך ופטרי אציו שאינו חייב אלא מדרצנן הא אם אכל אציו כדי שציעה אינו יכול לפטרו ופרש"י דמחויב דרצנן מחויב קרינן ציה אצל קטן

מח.

ולאית הלכתא ככל הני שמעתתא אלא כי הא קטן היודע. משמע דקאי נמי ארצי יוחנן ולא נהירא שהרי אין דרך הגמרא שסותר דברי אמוראים והצרייתא שהציא רחיה לדברי ר' יוחנן צלל שום טעם וי"ל דקאי אקטן פורה כלומר קטן פורה (ט) מומנין עליו היינו דוקא היודע למי מצרכין ומרווייהו

צעין ולפירושינו י"ל דלא מייתי עובדא דצדי ורצא לענין אמוני עלייהו אלא לפרש מהו קטן היודע למי מצרכין דמסתמא לא פורחים הוו דאם כן מהו רבותייהו אם יודעים למי מצרכין ורצה נמי דעבד היינו להראות שיש צהם ציניה והם קטנים ולא מומנין עלייהו. ואומר ר"ת אף על פי דלית הלכתא ככל הני שמעתתא מיהו הלכה כריצ"ל דאמר קטן ממש עושין אוחז סניף לעשרה והכל דצעין פורח ויודע היינו דוקא בשלשה ולית הלכתא ככל הני שמעתתא לא קאי אריצ"ל ודיקא נמי שהרי מפסיק הגמרא צינתיים בלוחו מעשה [דר'] אליעזר דלעולם שיכס אדם ומניא כוותיה אלא קאי אהני שמעתתא דצתר תניא כוותיה ליטכיס כגון משעה וארון ושבת וימים ותשעה נרלין כעשרה ושנים ומחדסי וקטן פורח אע"ג דמנא צרייתא הכי לאתויי פורח יעמידנה רב נחמן צאינו יודע למי מצרכין והיינו נמי כריצ"ל דאמר לעיל קטן אין מומנין עליו פי' מוטל צעריסה עד שידע למי מצרכין אצל עושין אוחז סניף לעשרה פי' לצרפת המזון והי"ה לתפלה דכהא לא פליג רב נחמן דכי צעי יודע או פורח כרפי הי"מ לזומו שלשה אצל לסניף מודה לריצ"ל דסניף לעשרה והי"ה לתפלה דקטן מאטרף ודיקא נמי דפריך עלה ממעשה דר' אליעזר שהיה לתפלה לריצ"ל דמייירי צבהמ"ו ומניה תימה דהא הוא דתימנא לצרפת המזון אצל לתפלה לא והיה אומר ר"ת דאין הלכה כן לפי שחולק על הגמרא שלנו דודאי ריצ"ל לענין תפלה נמי קאמר מדפריך מעובדא דר' אליעזר דמייירי בתפלה. ויש מארפיין קטן לתפלה רק שיהא חומש צידו ואומר ר"ת

דמנהג טעות הוא דכי היכי דאמר אטו ארון גברא הוא הי"ג אטו חומש גברא הוא ועוד הא דקאמר קטן מאטרף היינו אפי' צלל חומש ועוד דלא חזינן בשום דוכתא דמנהי אלא בעובדא דעבור השנה כשעלין בעליה בפרקי דרבי אליעזר (פ"ח) דקאמר בשלשה מעבדין את השנה ר' אליעזר אומר בעשרה ואם נתמעטו מציאין ספר תורה ועושין עגולה וכו' ואין מוכיז שם שיהא הקטן אוחז הס"ת והתם נמי לא קאמר אלא ספר תורה העשוי בגליון אצל חומשין שלנו לא ומיהו קאמר צירושלמי א"ר יוסא (י) ומנין אכלית עם ר' חלפתא אבא ועם ר' חנינא צר סרסי חצירי ולא מומנין עולאי עד שהצחתי שתי שערות ומשם משמע דלהטריך לזומו לא עבדין עובדא עד שצינא שתי שערות הא לתפלה עבדי ומתוך ירושלמי זה פי' ר"י דאין עושין קטן סניף לעשרה לא לתפלה ולא לצרפת המזון וגם היה אומר ר"י שגם רצינו תם עמלו לא היה נוהג לעשותן כן לעשות קטן סניף לעשרה ולא עשה מעשה והלכך אפי' חומש צידו לא מהני כדפרישונו כיון דלא אהני קטן לצדו גם חומש צידו לא אהני ומיהו (י) קטן פורה ויודע למי מצרכין משמע שמצרכין עליו גם בשלשה כצרייתא וליכא מאן דפליג וזה לשון רבינו פסוקא מנסקא דמלתא אין עושין קטן סניף לעשרה לזומו ולתפלה ועלשמה עד שצינא שתי שערות כעובדא דר' יוסי צרבי חלפתא צירושלמי והא דלמרינן צירושלמי קטן וס"ת עושין אומר ר"י דגרס התם קטן לס"ת כלומר סניף לקיאלת התורה קאמר ודוקא התם כדאייתא בצמיגה (פ"ג דף כג.) דקטן עולה למנין שצעה דקאמר הכל עוליג למנין שצעה אפי' קטן אפי' אשה אי לא הוה משום כבוד לצור אצל לשאר דברים לא ואפי' אם אשכחן בשום דוכתא דקטן [וחומש מאטרף] אפי' לתפלה היינו דוקא העשוי בגליון אצל חומשין שלנו לא ולפי' ר"ת חומש אינו מועיל כלל ציד קטן אצל קטן לחוד הוי סניף אצל תרי לא כדקאמר גצי עובדא דר' אליעזר ור"ת פי' דההיא דירושלמי דרבי יוסי צר' חלפתא דוקא בשלשה מיירי: **אב"י** ורבא הוו יתבי וכו'. ואם תאמר היכי דמי אי הוו קטנים פורחים מאי רבותא הוה צהו שהציעו כלפי מעלה אלא נריך לומר דהאי לאו לאזמוני עלייהו קא מנסי להו כי היו קטנים טובא אלא לנסותיניהו קא עביד שהיה צהם ציניה: **תשעה** שאבא'ו ד